

# Zgodnja DANICA.

**Katolišk cerkven list.**

Danica izhaja vsak petek na celi polji, in velja po pošti za celo leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 40 kr., za četert leta 1 gld. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za leto 4 gold., za pol leta 2 gld., za četert leta 1 gl; ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

**Tečaj XXIX.**

**V Ljubljani 20. vinotoka 1876.**

**List 42.**

## **VI. občni zbor društva sv. Cecilije.**

V Gradcu 29., 30. in 31. avgusta.

(Konec.)

Konečno naj še omenim, da se je šestega občnega zbora vdeležilo 799 oseb, to je, toliko jih je vzelo vstopnice po 1 goldinar in so naznanili svoje imena. Po raznih deželah vversteni so: Francoska 1, Saksonska 2, Iraka 3, Virtemberška 3, Moravska 4, Solnograška 5, Primorje s Terstom 5, Češka 11, Ogerska s Sedmograško in Hervaško 13, Pruska 18, Koroška 22, Kranjska 22, Tirolska in Predarljska 22, nadvojvodstvo Avstrijansko 33, Bavarska 52, Štajarska 584. Pevcev je bilo 59, med njimi 1 pevovodja (Haberl), 1 organist (Brunner), 19 sopranistov, 17 altistov, 9 tenoristov, 11 basistov in 1 ravnatelj. Pevcev je prišlo iz Regensburga 18, iz Admonta 10, iz št.-Lambrehta 12, iz Riegersburga 5, in iz Uebelbacha 13, skup tedaj 58.

5. Zborovanje društva sv. Cecilije naj pa tudi Slovencem kak sad obrodi. In kakega sadu smemo pričakovati? Gotovo tega, da se tudi na Slovenskem začne na to delati, da se odpravi iz cerkve, kar je necerkvenega in vpelje, kar v cerkev gre. Slovenci, ki so se v Gradcu zborovanja in produkcij vdeležili, so imeli že takrat misel v ta namen kaj storiti. V zvezo stopiti z nemško „Cecilijo“ ne gre, nemško „Cecilijo“ posnemati pa moramo, ako hočemo kaj doseči. Že v drugem slovenskem listu sem izrazil željo, naj se osnuje „Cecilija“, društvo za pospeševanje pravega cerkvenega petja v slovenskem središču, v Ljubljani, ima pa naj po vseh mestih in večih farah in dekanijah svoje oddelke. V Gorici bi „Slavec“ bil prav lepa pomoč takemu društvu in bo za povzdigo cerkvenega petja tudi na Goriškem prav veliko storil, ako bo svojo nalogo prav razumel in priložnost vselej tudi porabil. Enako bi se dalo tudi na spodnjem Štajarskem in na slovenskem Koroškem kaj narediti. Treba je delati in sicer složno delati, moči ne bo manjkalo. Da se to doseže, je najprej potrebno šole, v kateri se organisti v cerkvenem duhu izobrazijo, s cerkvenimi šegami dobro soznajajo, in veselje dobijo za pravo cerkveno petje. Ahle je v svojem govoru o Regensburški šoli rekel, da je taka šola *conditio sine qua non*, z drugimi besedami, če ni primérne šole, je vse zastoj. V Ljubljani se je veliko govorilo o tako imenovani orglarski šoli, in mislim, da tudi že kaj storilo. Zdaj bi bil čas, da se ta zadeva prav resno v predarek vzame, in kolikor mogoče naglo v življenje spravi. Drugič je pa tudi potrebno, da se duhovščina te zadeve poprime z vsemi močmi. In da se začenja to, je zopet potrebno, da se v bogoslovskih šolah, pri du-

hovskih kandidatih, posebno potrebno bi bilo več poduka v koralnem petju. Ne upam si v tej zadevi kakih nasvetov staviti, toliko manj, ker merodajni krogi to sami sprevidijo in bodo gotovo tudi kaj storili.

Kaim je v svojem govoru rekel, da morajo duhovni cerkveno petje gojiti, to bodo storili, ako bodo podučeni. Šla, podučena in za stvar vneta duhovščina, dobra volja in kaka majhna darežljivost, vse to bo pripomoglo, da bo tudi na Slovenskem se začela po hišah Božjih razlegati slava trojedinemu Bogu s pravim cerkvenim petjem, *quod Deus Omnipotens* — det!

Za dodatek sem obljubil nekoliko povedati o razstavi cerkvenih reči umetniškega društva v Gradcu in o razstavi cerkvenih muzikalij. Ker je pa to sporočilo nekoliko obširno postalo, naj samo omenim, da so bili izdelki tega društva skoz in skoz v cerkvenem duhu in narejeni iz pravega blaga, največ prav umetno izdelani. Slike na platno so bile ali mojsterske dela, ali pa kopije takih: tudi podobarske dela so bile strogo v cerkvenem duhu zgotovljene. Ljubljanski zvonar Samassa je bil razstavil nekaj prav čednih svečnikov, ki so se odlikovali in imeli mnogo gledavcev. Na kratko rečeno, razstava je delala čast umetniškemu društvu.

Cerkvene muzikalije sta bila razstavila Pustet in Bösenacker. Veliko sta prodala razstavljavca, ker večina udov ni samo ogledovala, ampak tudi kupovala.

Zdaj pa še prosim častite bralce „Zg. Danice“, naj mi ne jemljejo za zlo, ako sem jih z dolgim sporočilom dolgočasil. \*)

F. V.

## **Zakaj je Döllinger odpadel od edivosti sv. Cerkve in začel krivoverstvo širiti?**

(Konec.)

Kar še dalje nasleduje, so bolj znane reči iz poslednjih lét. K pripravljavnim delom za Vatikanski vesoljni zbor so bili v Rim poklicani imenitniši zastopniki raznih bogoslovnih stebel iz vsih dežel, — le Döllinger ne. Urno zaporedoma nato pa se je prikazovala v „Augsburgerici“ cela versta členkov zoper vesoljni zbor; tudi je izhajalo več knjižúr, ki jih je on pisal, ali pa navdihoval, kar je zdaj poterjeno. Naj obširniši med temi spisi je: „Papež in koncil, od Janus-a“. V tej brošuri se naravnost taji primat jurisdikcije (per-

\*) Tega se ni bati pri tacih, ki so brali: skušnja dosti pogosto pač uči, da taki čez spise zabavljajo, kateri jih — ne beró.

Vred.

vaštvo cerkvene oblasti), ponavljajo se tudi z vso osornostjo drugotne Döllingerjeve krivičenja: da je Rim zadolžen nad razporom med jutrovo in večerno cerkvijo. Pretresovanje tega spisa v „*Stimmen aus Maria-Laach*“ 1869, 5. zvez. dokazuje, da v tem delu je sila zgodovinskih popačenj in prevračanj, veje pa zraven tega po vsem šušmarskem spisu strupena sapa psovanja in terdo serčnosti.

Döllinger pa ni bil še zadovoljen s tim, da je s pisanjem trosil sum in sovraštvo zoper vesoljni zbor, temveč tudi veljavo in vpliv, ki ga je imel na kraljevem dvoru, pri ministrih in v naj viših družbinskih krogih, je obračal v naj obilniši meri v to, da se pod pepelom tlači ogùrek do živega plamena vname. Ob tistem času je bil parski ministerski predsednik knez Hohenlohe razpustil do evropskih moči okrožnico, v kateri jih je podpiral, da naj skupno delajo zoper koncil, in ta okrožnica je šla svojo pot brez ugovora na Döllingerjevo brado. Le-té, skor bi rekel, s satanovo zvijačo in nadčloveško jezo vertane kovarstva pa pri vsem tem niso imele nasledka, kakoršnega so želeli; zato se je iskal Döllinger vgnjesti v same verste koncilskih očetov, zakaj l. 1869 v spisu: „*Prevdarki za škofove v cerkvenem zboru*“ jim je svetoval, kaj jim je storiti in kaj ne. In ko je koncil sam postavil predlog, da naj se nezmotljivost papeževega uka povzdigne v versko resnico, je Döllinger dal na svetlo knjižuro: „*Nektere besede o nezmotivni zaupnici škofov do papeža*.“

V vvodu k tej poslanici do škofov pravi po besedi: „Te besede sem razglasil, ker kakor očiten učenik in starašina bogoslovnih profesorjev na Nemškem sem menil, da v tem mučnem času in zarés bridki okolišini sem k temu poklican. Poslednjič tudi — zakaj bi ne povedal? — v zaupanji, da moja beseda, moje kazanje na zmote v pismu, ki ima poročstvo 400 podpisov celo tam, kjer se ima sedaj o vsi prihodnosti Cerkve razločiti, vender še morebiti kaj ozira najde, predenj so kobri verženi.“ — Koliko brezno samolastne precenitve zéva iz teh beséd! Papež, škofje, cerkveni zbor — so nič, ne razumé nič, ako jih Döllingerjeva modrost ne razsvetluje! Kje je tu trdna vera in zaup v nezmotljivost zbrane svete Cerkve, kar je verska resnica od nekdaj!

Vkljub temu pa je bila nezmotljivost papeževega učila povzdignjena v versko resnico, in Döllinger je zdajci na vso moč pričel vravnavati odpad od Cerkve. Dal je po deželi razširjati zaupnico (adreso) sam do sebe, in podpisati se na to peklensko pismo ni pomenilo ne več ne manj, kakor odpad od Cerkve, katero so od tistihmal pitali s psovko „novega katoličanstva“, priverženje pa k Döllingerju, češ, ko preroku edino prave stare katoliške cerkve! Znano je, da to adreso so bili podpisali skor vsi profesorji monakovskega vseučiliša, mnogi visoki dvorni in državni vradniki, celo tudi precejšno število katoliškega plemstva. Znano je tudi, da marsikteri liberalci iz družih dežel so v svojem napuhu in v svoji nevednosti pošiljali adrese nevrednemu odpadniku. Manj znano bi utegnili biti oziroma moža, kateremu je zahvaliti, da gibanje v višjih krogih ni dalje segalo, akoravno je bilo znano, da priverženje k Döllingerju je veljalo pri kralju za naj boljše priporočilo.

Bil pa je ta mož grof Friderik Gegenberg-Duk, od l. 1848 prvi predsednik parske državne zbornice, ki si je bil z obairno učenostjo, bistroumnostjo in preblagim značajem pridobil naj vikše spoštovanje v naj daljših krogih. Ko so mu predložili adreso za Döllingerja, da naj jo podpiše, je v navadni jedernosti izrekel možko besedo: „Storil sem v svojem življenji že marsi-

ktero neumnost; ali tako pošastne neumnosti, kakor je podpisovanje te adrese, hvala Bogú, še nisem storil in je tudi ne bom.“

Ako pregledamo to, kar je bilo dozdej rečeno, imamo pred seboj natanko tisto podobo, kakoršno nam kaže zgodovina pri goropadnih začelnikih krivoverstev vsih stoletij: prevzetnost, napuh, častiželjnost in terma se izobražajo v vsih njenih petljah. Zraven Božje previdnosti, ki še nikoli ni zapustila svoje Cerkve in je ne bo, gre glavna hvala, da Döllingerjevo početje ima le malo piškavega sadú, gre nemškimi škofom z duhovstvom vred, kateri so se skazali čisto nepristopne za odpad. Mreža je bila prav prekanjeno nastavljena pod brambo mogočnih na zemlji, kateri so svoje zavetne krila kar precej raztegnili nad novo krivoverstvo; toda razodelo se je kmali, da mreža je bila palčevina, ki jo je raztergala previdnost Božja in stanovitnost nemških katoličanov.

Pisatelj tega spisa, ki ga je letos mesca julija in avgusta prinesla „*N.-Y. Kirchenztg.*“, poslednjič terdi še nekaj posebnega, kar je utegnilo Döllingerju pomagati k odpadu, namreč to, kar je Iskarjota tiralo svoje dni k izdajalstvu. Ne le samo prvi naglavni greh je rana, ki gnjusi naj poslednjšega začelnika krivoverstva, temuč s prvim je v zvezi tudi drugi — stiskavost. Pisatelj za to novo zatožbo noče dokaza dolžan ostati. Pri mnogoterih službah, ki jih je v svoji osebi zedinjal, in vsled svojih neprenehljivih predrago plačevanih slovstvenih del, in pri svoji silni varčnosti je Döllinger v posesti velikega premoženja, kar ga je zmožnega storilo za dobrodelnost v večji meri. Brez nevarnosti zgube pa bi se smelo obljubiti veliko plačilo tistemu, kateri bi bil kos dokazati, da je kdo katerikrat od tega moža prejel kak večji in znatniši dar. Dalje: Že pet lét je, kar je Döllinger suspendiran in izobčen (v preklic djan, da ne smé nič cerkvene službe opravljati, ne more tedaj spolnovati službe, opravil, ki so sklenjene z njegovo prostostjo); vender pa z merzlim duhom devlje v žep veliko zadevno plačo. Zarad pomanjkanja učencev že marsiktero polletje ni učil, veliko plačo, ki jo vleče kakor naj starši profesor, pa jemlje brez pomislika. — Sem ter tje se je že njemu v prid povdarjala ta okolišina, da odkar je suspendiran, se radovoljno zderži vsakega duhovskega opravila. Pa po eni strani mu to zderžanje hudo ne dé, sej celo v svojih boljših časih ni zredoma „celebriral“, in po drugi strani so mu udje kolegijatnega kapitela pri sv. Kajetanu za primérlejši, ako bi ne imel ozira na suspenzijo, take neprijetnosti za prihodnje dali čutiti, da bi se v tem pač ne upal svoje volje spolniti, ako bi imel tudi več nagnjenja za duhovske opravila, kot ga res ima. Dalje je vedno poterjevana lastna resnica, da vsi začelniki krivoverstev in cerkveni sovražniki so bili ali zaničevavci preblazene Marije Device in Matere Božje, ali pa saj niso bili njeni častivci. Tudi pri Döllingerju se to spolnuje. Naj le kdo bere, kar v Janus-u piše o verski resnici Marijnega nemadežanega spočetja.

Pisavec se boji za nesrečnega starega moža in ima malo upanja, da bi se spreobernal, ker je zgubil ljubezen in češenje do Marije, „*Matere milosti*“. Sicer pa, pristavlja, Božje pota niso naše pota, in nezapodadljivi so njegovi sklepi; kjer mi ne vidimo več nobenega žarka upanja, zamore njegova modrost, ljubezen in usmiljenost storiti spreobrnjenje in otenje. Da bi se to zgodilo, naj se tudi dalje moli. Zgubljena bi taka molitev gotovo ne bila. Naj bo pa tudi Döllingerjev padec svarjenje vaim — duhovnom in svetnjakom — da naj nikoli ne pozabijo apostolske besede: „Učenost brez pobožnosti napihne“ (1. Kor. 8, 1); in: „Modrost



brez pobožnosti postane modrost mesa, ki je smert." (Rim. 8, 6.)

## **Nekaj o katoliških redovih in samostanih.**

(Dalje.)

Ali so mar samostani novih in najnovejših časov svoji nalogi nezvesti postali? ali jih sedanji vek ne potrebuje več, ker hoče vse zatreti, ali vsaj njih število skerčiti? Res je, da je vihar časa nekatere samostane zaterl; toda še ostali ne osenčujejo slave preteklosti, temuč zvesti svojemu poklicu še vedno delujejo kot krepki udje njihovega stanú, ker gojijo učenost, podučujejo narod, opravljajo dušno pastirstvo, strežejo bolnikom.

Tako tedaj svet zahvaluje samostanom izobraženost, in spreobrnjenje iz poganstva k keršanstvu. To pričuje zgodovina vseh ovropejskih deržáv. Odkar so jeli redovnike iz nemške in laške dežele, iz šol, iz bolnišnic in sploh iz samostanov izganjati, se obilno kaže piškavi sad novošegnih šol, in slišijo se mile pritožbe bolnikov pod terdo postrežbo, ali velikrat nepostrežbo svetnega strežajstva; z veseljem pa redovnike sprejeajo dalje dežele, in poganski vladarji v Afriki in Ameriki, kjer se cerkev po njih trudu lepo razcveta in velik blagoslov razširja. Iz Burdigala (na Francoskem) se je pred dvema letoma podalo 18 Frančiškanov v južno Ameriko, da med poganskimi Indijani misijonarijo; in koliko jih biva v Japanu in Kini!

Glavljivo je, kar misijonar o. Horner, ki se je iz Zanzibara (v Afriki) začasno zavolj bolehnosti v Evropo vernil, o sprejetji in podpori od Zanzibarskega sultana pripoveduje. On piše: da mu je bil dal sultan splošno oblast po celem njegovem kraljestvu misijonariti, in mu je še poleg tega 46 vojakov dal za častno stražo v potovanju, in zraven tega še priporočilni list izročil, v katerem svojim vradnikom po vsem kraljestvu zapoveduje, da ga morajo pri njegovem poslu podpirati, in da bo vse njemu skazane vpljudnosti tako spoznaval, kakor bi bile njemu samemu storjene; dasiravno je ta sultan turk, je vendar patru podaril znamenito svoto denara za odkupovanje zamorskih otrok na sužnjem tergu, ktere se zdaj po keršansko odgojajo; v Evropi se pa redovniški odgojitelji ubozih zapuščenih fantičev za deržavi nevarni spoznavajo in izganjajo!

Kaj hočem še le reči od usmiljenih sester, pravil angeljev v človeški podobi, ki svojo mladost, in večkrat svoje življenje darujejo v blagor bližnjega; one so od Kristusa milost zadobile, da smejo v osebi revnih perst polagati v njegove rane. Toda one ne strežejo samo navadnim bolnikom, temuč tudi kužljivim, gobovim, ki jim vsi udje odgnijejo, in ktere zavolj smradu in nalezljivosti svetni stražniki in včasih zdravniki zapušajo. Tako in raznotero je delovanje redovnikov in redovnic.

Zakaj jih pa vender dandanes nekteri brezbožni tako sumničijo, zavidajo in preganjajo? Ne bom dokazov razpravljaj, ker pobožni katoličani jih ne potrebujejo, — hudobni, ki so po besedah sv. Štefana oterpanjeni in neobrezanih src, jih pa nočejo sprejeti. Sledeča resnična dogodba bo boljše memo vseh dokazov to reč pojasnila: Kralj Friderik II je neki dan očitno izrekel svoje dopadajenje nad redovniki sv. Dominika; posebno je nad njimi pohvalil ponočno vstajanje in petje v koru. Neki pričujoč dvornik in zagrizen sovražnik samostanov se je oglasil: Kraljevo veličanstvo! redovniki pa radi čez mero pijejo, in kadar se opišejo, izostane ponočno vstajenje k molitvi. Ako se želi Vaše

veličanstvo tega prepričati, naj jim pošlje sodček vina s poveljem, da naj ga na Vaše zdravje izpijejo, in naslednjo noč gotovo ne bodo ne vstali, ne molili in peli. Kralj je hotel poskušnjo narediti, ter pošlje v samostan sodček naj boljšega vine, in naslednjo noč — ni slišal ne zvoniti, ne peti. Drugi dan pozove kralj samostanskega prednika k sebi, ter mu očita: da so redovniki zarad popivanja ponočno molitev opustili. Ko je kralj obmolnil, mu pripor preponižno odgovori: da so o polnoči po navadi molitev v koru prav na tihem opravili, zvonjenje, petje in orgljanje pa „na višje povelje“ opustili, kajti pozno zvečer je bil dvorni sluga k njim poslan, ki je naznanil: da se Vaše veličanstvo dobro ne počuti, in noče, da bi se po noči zvonilo, pelo in orgljalo. Kralj, ki o vsem tem ni nič vedil, je postal osupnjen, dal je to reč preiskovati, in vse je za resnično spoznal, ter je dal onega hudobnega dvornika hudo kaznovati, redovnike je pa v prihodnje še višej čislal. — Taki so tudi dandanes vzroki sumničenja in preganjanja redovnikov. (Konec nasl.)

## **Devetnajsto stoletje.**

Keršanske pravila sklenjene z vero v enega Boga, eno vero in en kerst so liberalci dandanašnji s svojim modrovanjem in tuhtanjem tako omejili, da se ne zdi več daleč čas, ktere ga je naš Bog in Zveličar previdil in rekel: Ali mislite, da bo Sin Božji, kadar zopet pride na zemljo, še našel vero?

Javaljne je bil še kdaj posvetni duh bolj zoper Kristusa, kakor je sedanji čas. V nobeni prejšnji dobi niso bile nevarne in škodljive zmote dalj razširjene in niso bolj splošno veljave imele, kakor dan današnji. Vsi temelji vere so pri mnogih poderti, zgoli človeške prazne mnenja so stopile na mesto nedvomljive vere božje, samopridnost gospoduje, in koristi tega sveta se cenijo veliko više kakor večne. Človek izdà Boga, vero, Cerkev in dušo za malo kalužo posvetne sladnosti. Bolj kakor Boga ljubijo odpadniki sami sebe in preklinjajo vse, česar ne umevajo; to pa, kar vedó od narave kakor neumne živali, jim je v pogubo. To so tisti, ki sami sebe ljubijo, so meseni, brez duhovitosti.

Preroška beseda aposteljnova, zdi se, je blizo spolnitve, če pogledamo znamenja časa, ki imajo na sebi vse tiste znake, ktere je pred osemnajstimi stoletji apostelj po navdihnjenji tako očitno popisal v naslednjih besedah: To pa vedi, da bodo poslednje dni prišli nevarni časi, zakaj ljudje bodo polni lastne ljubezni, lakomni, bahaški, ošabni, preklinjevalci, staršem nepokorni, nehvaležni, pregrešni, terdoserčni, nemirni, obrekljivi, nezdržljivi, grozovitni, neusmiljeni, izdajavci, termasti, napihnenji, poželenje bolj ljubeči kakor Boga, ki imajo sicer bliš pobožnosti, pa njeno moč tajé: in tih se ogibaj.

Vera tolilikih je omerznila in naše življenje je zares v nevarnih časih. Zrak, ki ga dihamo v sé, je napolnjen z vnémarnostjo, tramasonstvom in brezvérvstvom. Edino večno, nespremenljivo resnico živega Boga podlagajo vsem spremembam nestanovitnega ljudskega mnenja; vse nebeške reči se preiskujejo z mesenimi očmi in očitno se zasramuje priprostost onih, kteri za Kristusom hodijo, da svoje duše rešijo, sebe zatajujejo, se svetu odpovedó, bogastvo prezirajo, vkljub vsemu aramotoenju svoj križ ná-se vzamejo ter veselo in voljno hodijo po ozki in ternjevi poti, ki edina pelje v večno življenje, naj svet govori, kar mu je drago in se lažljivo tolaži, kakor mu je drago!

„Nebo in zemlja bo prešlo, moje besede pa ne bodo prešle“, — je rekel Sin Božji, ki bo sodil žive in mertve.

Zato, o človek, vari se hudih del: kratka je zmota, dolgo je kesanje!

Hiti se po skrivnosti sv. spovedi z Bogom spraviti, kadar prideš v vestno zadrego, zakaj: rezen je sicer strah pred pokoro, pa nepopisljivo sladek je mir, ki ti ga odveza mašnikova podela. (N.-Y. Kztg.)

## Ogled po Slovenskem in dopisi.

**Iz Ljubljane.** Preteklo nedeljo, 15. oktobra, se je prav ginljiva slovesnost obhajala v kapeli sv. Jožefa v tukajšni hiralnici. Častiti gospod Janez Kapelj, bivši dušni pastir pri sv. Jakobu ob Savi, je ta dan obhajal svojo petdesetletnico, ali zlato mašo; bil je častitljivi starček že dalj časa hudo slab, celo od mertuda zadet, se je pa v kljub svoji visoki starosti 79 let nekoliko popravil in na prigovarjenje svojih častilcev zlato mašo opravil. V ta namen se je zbralo lepo število odličnih gospodov in gospej, in nekaj drugih ljudi; grofica z Iga mu je podarila prelép venec in rožni šopek. Sivi starček je prav apodbudljivo sv. mašo opravil in po sveti maši je g. dr. J. Sterbenec v kratkem pa jedernatem govoru razložil pomen slovesnosti, tudi gospoda zlatomašnika nagovoril in mu omenil, koliko dobrot mu je Bog v teh 50 letih skazoval, kako ga tudi mnogokrat britko obiskoval. Vidile so se mnogotere solze v očeh pričujočih; vse je globoko ginila cerkvena slovesnost. Da je gospod Kapelj v hiralnici zlato mašo imel, naj povemo čast. bralcem, da je ravno g. zlatomašnik posebno in zdatno pripomogel, da se je hiralnica napravila, in v hvaležen spomin je našel v nji sam zavetje v dnevih, ko brez postrežbe po drugih bi ne mogel živeti. Ker je hiralnica veliko dolga napravila in ker nima dohodkov, da bi mogli več neozdravljivih v njo sprejeti, zatoraj je gospod govornik stavil g. zlatomašnika v zgled, da bi ga premožni ljudje posnemali ter z darovanjem za hiralnico revnim pomagali. Naj bode toraj hiralnica v obilno podporo vsem živo priporočena. Častitim usmiljenim sestram pa boči serčna zahvala izrečena za njih neomejeno človekoljubnost!

**Iz Ljubljane.** (Druga konferenca družbe sv. Vincencija.) Preteklo nedeljo zvečer ob 6 se je v sobi katoliške družbe v Virantovi hiši pričela druga „konferenca“ družbe sv. Vincencija v Ljubljani, in imenuje se „konferenca sv. Jakopa“, ker obsegala bo št.-jakopsko in ternovsko faro. Bilo je pričujočih kaci 25 gospodov. Gospod dr. Gogola je naznanil namen družbe sv. Vincencija, potem so se oglašili djanski delavni udje in predsedništvo so prevzeli preč. g. dr. in prošt Anton Jarc, predsednik katoliške družbe. Njemu ali pa kteremu gospodov št.-jakopskih lahko izroči, kdor želi zares ubogim po tej družbi kaj darovati; bolj nataunko bomo odbor drugi pot poznajali, kadar se vse ustanovi. Toliko pa tudi zdaj lahko povemo, da „katoliška družba“ s tem ne bo jenjala. Želi in prosi se velikoveč, da udje, ki so z letnim plačilom zastali, naj bi to kmalo poravnali. Katoliška družba in družba sv. Vincencija se bodete, kakor se upa, med seboj podpirale in poživljale ter se bode bolj živo delalo za dušni in telesni blagor bližnjega — vsako društvo po svojem potu in svojih pravilih.

**O cerkvenih napravah in demantni maši v Horjulu.** (Konec.) Pomenljiva zlatomašna palica pred 10 leti, ki je zdaj služila za demantno mašo, je obsegala v sebi, kakor je bilo takrat rečeno, tudi dve mali steklenici „dražih pijač in mazil, tri pa so jim bile posebej podane, namreč: malo vina iz Jeruzalema za čas slabosti, malo Jordanove vode za žejo, in malo oljeka iz oliv na

vertu Getsemanu za dušne rane“. Kako dobro jim je vse to teknilo, je očitno iz tega, ker 10 let pozneje niso dosti bolj oslavljeni viditi, kakor so bili pri zlati maši.

Veliko bi bilo popisovati, ako bi hotli le poverhoma naznaniti, kaj lepega, veselega, vedrilnega, pa tudi resnobnega se je o tej priliki napijalo med drugimi posebno preč. gosp. jublantu. Prečastiti gosp. dekan M. Šlibar je precej po sv. opravi v cerkvi v imenu vseh vošilo naznanil in blagoslova sprosila za azistenco. Izmed toliko družih naj opomnimo le mile spomenice gospoda profesorja Marna, ki je jél naštetil toliko preljubih prijateljev prečast. gosp. demantomašnika, ki so pred 10 leti bili še veseli pričujoči pri zlati maši in pri ravno tej mizi, zdaj pa že počivajo v hladnem grobu, kakor: stolni prošt Ant. Kos, kanonik Novak, častni kanonik Velkaverh, dekan Boner, vojaški kurat Jož. Zamejca, fajm. Jan. Vidmar, grofinja Blagajeva in drugi, katerim so pričujoči otožni vošili večni pokoj. — Kdo vé, kaj pa bode posihmal čez novih 10 let?

Lepa je misel gosp. And. Zamejca, ki je tudi sedaj, kakor pred 10 leti, dal na velik šop lepih podob natisniti spominske besede te slovesnosti, namreč:

„Spomin demantne maše, katero so obhajali 1. vinotoka 1876 prečastiti gospod oče Aleš Jerala v Horjulu.

Mnoge mnoge so pretekle leta  
Kar si véren mašnik Božje hiše,  
Dolgo, če je Božja volja sveta,  
Hôdi srečen v Božje še svetišče!“

Te podobe je daroval gosp. jublantu, ki so jih potem delili med pričujoče.

Naj postavimo tukaj tudi pésem, ki se je — po okolišinah spremenjena memo une pred 10 leti — pela pri vходу v cerkev in med darovanjem.

**Za 60letnico ali demantno sv. mašo preč. gosp. očeta Aleša Jerala.**

Serca k Bogu povzdignite,  
Farnani! vesel je dan,  
Z enim glasom ga hvalite,  
God vam nov je praznovan.

Zdaj pa ti, Horjulska fara,  
Večno hvalo Bogu daj!  
Ti imaš naj več tega dara:  
Sad njih del od nekadaj.

Vam očeta v čast je vašo  
Bog ohranil toljko lét,  
Da jim v tretjič novo mašo  
Danes dano je zapét.

Terzič, Kranj, Gorjé, Poljane,  
Vače, Dol, sklenite se —  
Jublantu s serca vdane  
K Bógu se povzdignite!

Pasli Kristusu so čedo  
Po škofiji dolgi čas,  
Božjo že učé besedo  
Dvajset-štirnajst lét pri vas.

Vsi ozrimo se v višave,  
In ne jenjajmo odslej  
Peti Bógu večne slave, —  
Čigar milost je brez mej.

So veliko se trudili  
Vam, Horjulci, v sveto rast,  
Mlade, stare so učili  
In množili Božjo čast.

Smilil se na zemlji roda,  
Dal mu mašnike, altar;  
Od izhoda do zahoda  
Se darnje čisti dar. —

Davno mnogi njih verstniki  
Dali svetu so slovó;  
Oni v starosti veliki  
V tretjič jubilirajo.

Šestdesetoletnik mili!  
Pozabite vsih nezgód:  
Bomo dans se veselili, —  
Dal je nam ta dan Gospod! —

O nezmérjena dobrotá  
Trikrat svetega Boga!  
Koljko svetih maš je dota  
Živim ino mertvim b'la.

Še dobrotniki altarja,  
Ki se nov nam lesketá,  
Sveti vam naj rajska zar'ja,  
V sveti raj naj vas peljá!

Bog daj, da bi tud' ovčice,  
Ki so bili njih pastir,  
Vse b'le zvoljene dušice,  
Vse dosegle večni mir! —

Sveta farna ti patrona,  
Sladko naše upanje,  
Glej na svoje s svoj'ga trona,  
Sveti vsem v zveličanje!



Iz Drinopolja (Adrijanopelna), 7. vinotoka. Došlo nam je od prečast. misijonskega predstojništva poročilo, da je z veliko hvaležnostjo prejelo mesca mal. serpana 78 gl., nabirk „Zg. Danice“, pa zaradi nepričujočnosti in bolehnosti preč. gosp. predstojnika z odgovorom zakasnilo. — Zraven tega gosp. superijor Tomaž Brasca naznanuje še naslednjo za katoličane veselo novico:

18. kimovca t. l. je monsign. Nil Izvorov prejel pismo od nadškofa Grasselli-a s poročilom vred, da je od sv. Očeta izvoljen za škofa zedinjenih Bulgarov. — 29. kim. se je podal škof Nil v Carigrad odmolit vero in sprejēt papeževo izvolilno pismo (Breve). Ta obred se je dopolnil v cerkvi sv. Petra pri oo. domenikanih na predmestju Përi 1. vinotoka, to je, roženkransko nedeljo. Ljudi je bilo toliko, da niso mogli vsi v cerkev. (Vidi se tedaj tudi tukaj, kako sv. Cerkev pri vsih zmešnjavah, vojskah in rogovilstvih gre mirno dalje svojo pot in dela med vsimi viharji neprestrašeno za zveličanje vsih narodov. Vr.)

Tudi mi smo bili nove-izvoljenega škofa naprosili, da nas je bil 24. kim. obiskal. Ko je bil prišel, je želel najpoprej obiskati kapelo ss. Cirila in Metoda, ktero je sam blagoslovil pred tremi leti, in je potem zredoma v praznik teh apostelnov pontificiral v tej kapeli, ker ranjki škof ni bil tukaj.

Pridši je med petjem naših učencev podelil sv. blagoslov, potem je sam odperl „carska vrata“ (menda vratica pri tabernakelju), se vergel na kolena in molil sv. Rešnje Telo. (Čisto proti šegi pri vernikih jutrovega obreda. Op. pisat.) Pred kosilom in po kosilu so učenci čveteroglasno peli neko himno v pozdrav.

Pred svojim odhodom v Carigrad je večkrat govoril o svojem spreobrnjenju v Macedoniji na prošnjo sv. Pavla in slovenskih apostelnov Cirila in Metoda, in je hvalil previdnost Božjo, ki mu je podelila priliko, da je spoznal „unijo“ (zedinjenje s katoliško Cerkvijo) in njene pota. (Milgosp. Nil Izvorov je bil namreč poprej nezedinjenec, Božja dobrota pa ga je poklicala k edinosti sv. Cerkve in pripeljala ga je skoz marsiktere šole britkosti in terpljenja k sedanjí časti in težavni službi. Vr.)

Priporočite v molitev novega bulgarskega škofa, ker poznate veliko bogoljubnih duš, katerih ponižna molitev mora moč skazovati. Bodi bulgarska „unija“ z menoj vred priporočena v pobožni vaš Memento...

## Misijonske sporočila r. P. Valjavca.

### XII.

#### Misijon v Čermošnjicah.

od 18.—26. avg. 1870.

V svoji versti nov, popolnoma nov nama je bil misijon v Čermošnjicah na Kočevskem. Še nikdar nismo vidili okoli sebe tako malo spovednikov v misijonu, kakor v Mošnjah kočevskih. Kakor smo začeli trije sv. misijon, tako smo ga tudi končali samo trije, mi-dva in domači gospod župnik. Pri vsem tem pa je bil sad tega misijona lep in velik. Zveličanske resnice so se sosebno prijemale moč in mladenčev, ki so neprenehoma stali ko stene pri spovednici in po več dni čakali, da so na versto prišli. Neprenehoma smo spovedovali, celo govore sva okrajševala in zmanjševala, da bi zamogli kaj več jih spovedati. Možje in mladenči, boječi se, da bi marsikter zmed njih ne prišel na versto k spovedi, celo deputacijo pošljejo o. Doljak-u, v kateri ga prav lepo prosijo podaljšanja sv. misijona. Imela sva par dni oddiha za prihodnji misijon v Šentrupertu na Štajarskem, — ali tudi ob ta kratki počitek sva

prišla, ker se je zaradi mógel podaljšati misijon in je vstreči treba bilo tolikanj ponižnim in gorečim prošnjam Mošnjencev. Pri govorih so posebno možje in mladenči bili pazni ves čas, pa tudi žene in dekleta, ki so vsi z redko odkritoserčnostjo svoje dušne rane nam odkrivali in s solzami v očeh obžalovali svoje slabosti. Kako so jih večne resnice pretresle, sva se pri njihovi zahvali za sv. misijon prepričala: ko so vedno in vedno se zahvaljevali za dobroto sv. poslanja in rekali, o da bi se le v nebesih znašli skupaj, da bi le gori enkrat prišli, kamor ste nam kazali v sv. misijonu! Vém, da je tudi tistima dvema, ki sta o misijonu nekoliko zabavljivo poprej govorila, ki ju je Bog zato kaznoval, težko bilo, da sta se tako neumno izustila. Pervi je bil mož, ki je rekel: ko misijon pride v Mošnje, pojdem takrat v gojzd preklje sekat. Bog ga verže na posteljo, in ni se mogel ganiti nikamor ves čas sv. misijona. Druga je bila neka žena, že priletla, ki je rekla o misijonu: da je kikelj-kokelj, — in glej! po bergljah se je móгла plaziti okoli cerkve o sv. misijonu, ker jo je Bog z boleznijo kmalo po tih njenih besedah tako očitno in občutljivo obiskal. Oba bi bila morda rada opravila svojo pobožnost za sv. misijon, a Gospod tega ni dopustil. — Dvé tretjini komaj smo spovedali Mošnjancev, ki hvalijo Gospoda za sprelepi dar sv. misijona... drugi pa bodo poznej tolikanj hitreje očistili svojo vest pred domačim gospodom, kolikor pridniše so poprej poslušali besedo Božjo.

Veselega serca odrineva v počitnice v Šentjernej, kjer me je ravno v osmini sv. Jerneja spet zadelo govoriti v cerkvi, kar me veseli, ker Šentjernejem se pozná sv. misijon čez leto tako, kakor ne kmalo kje, ravno tako, bi rekel, ko Mošnjencev po dokončanem sv. delu ravnokar. Skor vse je še ostalo v starem lepem duhu sv. poslanja. Vsak večer se moli na pokopališči pred misijskim križem sv. rožni venec; praznik misijonskega križa je v naj večí časti; stanovski prazniki so vidili letos 600 moških pri Božji mizi, žensk pak veliko nad tisuč! — Bog ohrani Šentjernejce verle katoličane! Slava Jezusu, Mariji, pa sv. misijonu.

## Pot v nebesa.

(Balada prosto poslovenjca.)

Kaj zopet dete hočeš,  
Kaj terkaš toljkokrat?  
Jokaje iti nočeš —  
Tu od bolniških vrat?

Poslednjič se vernilo.  
Je k starki v vas nazaj,  
Pri kateri se gojilo,  
Kar mama šla je v raj.

„Jaz išem mamó mило,  
Nazaj mi dajte jo;  
Je mesca dva minilo,  
Kar šla je v hišo tó.“

A v jutru siročica  
Pred durmi koj stoji  
Terkaje, da ročica  
Ji nežna kervavi:

„„Prevbogo dete moje,  
Milujem te, znaneč:  
Da drage mame svoje  
Ne boš tu našlo več.““

„Oj hudi mož bradati,  
Odpri, da k mami grém!  
Doma mi ni obstati  
Brez njé, to ti povém.“

„„Je sedmi dan zazoril,  
Kar šla je v boljši svét,““  
Vratar je star govoril,  
Zaklenil duri spét. —

„„Ubožica, glej, mati,  
Po katero si prišla,  
Prebiva v hiši zlati,  
V nebesih — tje je šla.““

A revše ni umelo  
Vratarjevih beséd,  
Do mraka je medlelo  
Tam solzno, ko popréd.

Zaprè nato siroti,  
Ki misliti začne:  
Po kateri koli poti  
V nebesa pride se?

In v krilicu s platnine  
Naprej bosó hiti,  
Po stezah čez stermine  
Objokanih oči.

In kdor se ji približa,  
Prijazno vpraša ga:  
„Je pot do paradiža —  
Vas prosim — prava ta?“

„Zvolilo dete daljno,  
Težavno pot si ti;  
Bog spremljaj te“ — milvalno  
Ji vsak odgovori.

Če tudi naznaniti  
Nihče za pot ne zna,  
Se revse oplašiti  
V popotvanji ne dá.

Jo vjame noč, zvezdice  
Migljati že začno,  
Pa sklene si ročice,  
In molí preserčnó.

Si posteljco napravi  
Na polji v snopju kar,  
Dok mlo spet pozdravi  
Naravo solčni žar.

Se dvigne, dalje ide,  
Prosí: povejte mi,  
V nebasa kod se pride,  
Kje prava pot derži? —

Ljudém se dete smili,  
Se smili materam,  
Dajó ji kruha v sili,  
In sadja tu in tam.

Še delj in delj potuje  
Čez sčla, hrib in plan,  
Nožice — brez obuče —  
So trudne, polne ran.

Je glavea razkodrana,  
Je ličice bledó,  
Obledéca razdijana,  
Od dežja vse mokró.

Že solnce utonilo  
Je štirinajstkrat ta čas,  
Kar dete je pustilo  
Domačo drago vas;

Ah glej, kakó zmaguje  
Slabósti sirotiko,  
Že komaj premikuje  
Naprej se žalostno.

Poslednjič na višavi  
Zagleda samostan,  
Križ zlati je v blišavi,  
Ki kinča stolp močán.

Tje gori srota lazi  
Iskaje pomoči,  
Na vrata se — jo mrazi —  
Terkaje nasloni.

Že Kristova nevesta  
Sirotici odpre:  
„Od kod pripelje cesta,  
Otroče ubogo te?“

„Jaz hočem k mami priti,  
Brez mene v raj je šla,  
A poti tje dobiti  
Ne morem — revica.“

„Sirota si postalo?“  
Izdihne sestra — koj  
Poprimši dete malo,  
„O pojdi le z menoj!“

Pa kmalo dete čudno  
Dognano strepetá,  
Onahne smertno-trudno,  
Mré — angelček nebá.

Vse sestre prihitijo  
Zdaj k bóžici mah,  
Jo kličejo, budijo  
Z zdravili v rokah.

Vse k postelji še s silo,  
Vse solznih je očés;  
A dete — že dobilo  
Je pot si do nebés. —

Radoslav.

## Razgled po svetu.

**Nemško.** Iz mnogih krajev na Nemškem prihajajo hude pritožbe čez zmeraj večí divjačnost med ljudstvom, posebno pa med mladino. Naj huje v tem oziru je po velikih mestih. V Lipsiji n. pr., v tem skoz in skoz narodno liberalnem mestu, si vradnije skor ne vedó več pomagati, ker divjačnost in prederznost se dan na dan huje razširja. Ondotni narodno-liberalni časniki tarnajo in pravijo: „Mladi pri 15—16 letih se po očitnih krajih usedajo odrašenim možém na stran in jim dim od svojih smodk pihajo v obličje; šolarji nadaljevalnih učilnic pobijajo okna, razbijajo mize in klopi po šolah in učnika poganjajo iz šole; prederzni pobi oškodujejo spominke, kakoršni so vsakemu pametnemu človeku sveti, terpinčijo živali z mukami, ki vsako serce, ki ni še čisto mrtvo, s strahom napolnujejo, zasramujejo spodobne

ljudi z naj nesramniši obnašo; pošasti...“ (pero s\* ne prederzne zapisati konca). Pri takem počenjanji visoko-liberalni „Leipziger Tagblatt“ svetuje, da je silna silna potreba, naj začne zopet šiba peti. (Kar so nemški pseudo-učeniki mladine sejali, to zgodaj žanjejo; tarnajo po šibi, pozabili so pa, da naj boljši učnike npravnosti preganjajo iz dežele!)

Saksonski „Kathol. Volksbl.“ k temu pravi: „Pretepanje je tedaj naj zadnji očetni srede, po katerem se liberalci že ozirajo! Tako daleč smo prišli v stoletju „napredka“, „razsvitljenja“ in „nemške učenosti“! Toda — liberalizem sedaj žanje le sad svoje setve, ki ga je že več lét trosil, ker s svojim napadanjem in zasramovanjem Cerkve je zakopal in v prah poteptal vpliv Cerkve in keršanske odreja! Prišlo bo še huje, „liberalci“ bodo doživeli. Z njih sadú pa jih spoznajte!“

**Drobne novice.** V Genevi (Gentu) na Švicarskem véliki svét hoče vstrojiti postavo, po kateri bi država pograbila posestva zatertih vérskih družb v ondotnem kantonu. (Lepo delo!) Mnoge teh poséstev so lastina angleških in francoskih podložnikov. Zadevna komisija ima eno meji in drugo terši stranko, obé pa ste v reči sami enih misel. Ali vérske družbe ondi niso imele nič svojega, bile so le v posesti tuje lastine. Toda preku-covavstvo pristavlja „Unità“, pričjenja z obljubo dajati tistemu, kdor nima, in neha s tem, da grabi vsim, in vidili bomo, da v Genevi radikalci ne bodo zatajili svojih starodavnih izročil. — V novem Jorku imajo razne vérstva 376 cerkev ali tempeljnov; katoliških je 55. — V republiki Hajti ste obé zbornici zvolili za predsednika generala Petra Boissond-a Canal-a. Prisegel je na vstavo pričo starašinstva in poslanštva. Vikši škof, duhovstvo in državniški zbor, konzuli so bili pričujoči; precej potem je bil v stolnici „Te Deum“ in nadškof je imel ogovor. Predsednik se je imenoval za ministra bogočastja, nauk in pravice g. Salvatorja Faubert-a, brata Petra Faubert-a, ki je obravnal konkordat (zvezo) z rimskim stolom 28. sušca 1860. Vidi se, da v Ameriki je še nekaj vlád, ki se niso vergle framasonstvu v žrelo in da tudi republike utegnejo pošteno katoliške biti, ako je narod značajno katolišk. — Iz Neapeln se piše v Rim, da med Bazilikato in Salerno se klati že čez leto in dan 8—9 potepuhov, ki ljudi lové; pred malo dnevi so zopet zagrabili 4 osebstva, ki so zdaj v njih oblasti. Tedaj vedne gnjusobe iz „hvalisane nove Italije“! Svet bode prisiljen spoznati, da laži-liberalizem narode derví le v „novo turčinstvo“. — Na „kulturoborbnem“ Pruskem je narod leta 1875 plačal 126 milijonov davkov, tedaj pride na vsakega podložnika počéz 5 tolarjev. Zato imajo pa katoličani na Pruskem, ki so javaljne davka rešeni, tako „lepo varstvo in brambo“, kakor je znano!

## Cvet in sad sveste molitve.

Zahvale.

Št. 1. Z Gorenjskega. \*) Stara zelo huda bolečina se mi je na roki bila zopet ponovila, da me je močno skerbalo, kako si bodem mogla z bolno roko kruh služiti. V tej sili se zaupljivo zatečem k naši ljubi Gospoj presv. Serca in jo z devetdnevni opravilom prosim, naj mi pri Bogu zdravje sprosí. Ozdravela sem in zato tukaj očitno zahvalo izrečem Mariji, po kateri se mi je zdravje zopet povernilo.

M. B.

\*) Vse štiri naslednje zahvale so nam poslano od znane prijatelja in pridjane zasebno tudi imena. Vr.



Št. 2. Zlo nevarno sem bila zbolela, imela sem le malo upanja, da ozdravim. Dala sem se previditi s ss. zakramenti, ob enem sem se pa zatekla k Naši ljubi Gospej, opravljala devetdnevnicu k Mariji in storila obljubo, ako bom ozdravela, da hočem v „Danici“ svojo zahvalo očitno naznaniti. Hvala Bogu, ozdravela sem in s tim spolnim obljubo in izrečem zahvalo naši ljubi Gospej presv. Serca.

N. S.

Št. 3. Največo zahvalo izrekam Naši ljubi Gospej presv. Jezusovega Serca za veliko polajšanje v prav nevarni bolezni. Ko sem se ji skoz devet dni prav zaupljivo priporočevala, se mi je v enem tednu prav močno zboljšalo, ko mi prej nad pol leta nobene zdravila pomagale niso.

J. W.

Št. 4. Po obljubi naj naznanive Mariji posebno očitno zahvalo za njeno pomoč, ki je neki hiši došla nenadoma, da se je v nji zopet pričelo keršansko življenje.

M. K. in A. R.

Št. 5. Oseba, ki je dalj časa bolela in vidila, da zdravila nič ne pomagajo, je bila sklenila v zadobitev zdravja devetdnevnicu k časti Naše ljube Gospé opravljati, in bila obljubila, če bo uslišalna, to po „Danici“ razglasiti. Po opravljeni drugi devetdnevnicu jo je ona telesna slabost popustila, za kar se priserčno zahvaljuje Bogu in priprošnji Marije Device.

Iz Goriškega, 11. oktobra 1876.

#### Prošnje.

Št. 1. Neka mati, v velikih bridkostih, s posebno priserčnostjo priporoča bratovšini in še zlasti čč. gg. duhovnom svojega sina v gorečo molitev, da bi na Marijne prošnje k spoznanju prišel.

V Ljubljani, 17. oktobra 1876.

Št. 2. Z Gorenjskega. Dve osebi se prav priserčno priporočate v družbino molitev naše ljube Gospé presv. Serca, ena — mati treh nepreskerbljenih otrok — v telesnih, druga v dušnih zadevah. Ako se doseže Božja pomoč, se bo zahvala v „Zgodnji Danici“ razglasila v večji čast Božjo in češenje naše ljube Gospé.

Št. 3. Bolehna oseba v Lj., ki se boji neke prav nevarne in hude bolezni, se prav serčno priporoča v bratovsko molitev, da bi milostni Bog na priprošnjo naše ljube Gospé nevarnost odvernili. Uslišanje, ako se doseže, se bo razglasilo.

Št. 4. Triletna deklica iz Zalega Loga, ki že celo leto hudo boléha, ter sama veliko terpi in tudi starši z njo veliko težavo imajo, bodi bratom in sestram bratovšine naše ljube Gospé presv. Serca v molitev priporočena, naj Bog po prošnji Marijni kako preloži deklici, kakor je njeni duši v zveličanje.

Št. 5. Mati prosi ude bratovšine Naše ljube Gospé, naj molijo z njo za njenega sina, da bi mu sprosila nebeška Kraljica milost, da bi ostal stanovit in zvest v veri, ker jo vsak čas lahko zgubi na tujem kjer zdaj biva.

Iz Gorenjskega 19. vinotoka 1876.

Št. 6. Nabajam se v velikih dušnih in telesnih nadlogah in bridkostih, opravil sem že več devetdnevnic, ali mi ni pomagano, se vé da kakor nevrednemu. Tedaj prosim ljube brate in sestre bratovšine naše ljube Gospé presv. Serca, in sicer v drugič: prosite za mene, naj se me Gospod usmili na priprošnjo naše ljube Gospé presv.

Serca in mi dodeli, kar potrebujem, da ga ljubim in spolnujem Njegove zapovedi. Devetdnevnicu opravljam, in ako mi bo pomagano, hočem v večji čast Božjo in v češenje naše ljube Gospé v „Danici“ razglasiti.

Na Primorskem 9. oktobra 1876.

F. R.

Št. 7. Misijonarji v Drinopolji na Bulgarskem nas Slovence prosijo, da molimo za njih novega škofa Nil-a Izvorova, za bulgarsko cerkev in za zedinjevanje Bulgarov s katoliško Cerkvijo. (Gl. v „Ogledu“ dopis iz Drinopolja.) Te želje jim ne vemo bolje spolniti, kakor da vso bulgarsko katoliško Cerkev z njenim škofom in prizadevanjem vred prav serčno izročimo in priporočimo v bratovske molitve in prošnje Naše ljube Gospé presv. Serca. Naj jih Marija tudi milostno obvaruje turške jeze, turškega skrunjenja in turškega klanja in pobijanja. „Orate fratres.“ Molite, bratje in sestre!

#### Družbine zadeve.

Zidanje cerkve v Suši prav dobro in srečno napreduje. Da se pri mnogostranskih nevarnostih prav nobena nesreča še ni prigodila, je očitno znamenje in spričevanje Božje pomoči nad delom in posebnega varstva Marij-nega nad delavci. Tudi ostreže je že postavljeno in se bo o svetem Lukeži že jelo kriti, ako nam ljubi Bog le še tako vgodno vreme ohrani, kot je zdaj. Samo za denar — hudo gre, ko je povsod toliko dajanja in potreba na vse strani. Upanje pa imam, da se bodo našli prijetli in dobrotniki, ki bodo tudi za cerkvico Matere Božje v Suši blagovoljno še kaj darovali, kar bo gotovo tudi dobro naloženo pri Bogu in obilno poverjeno v nebesih. Vse brate in sestre naše ljube Gospé presv. Serca pa posebej še prosim, naj Marijo prečisto Devico priserčno zahvalijo, da omenjeno delo tako srečno napreduje, ter naj ji priporočijo, da bo po njeni priprošnji dobri Bog tudi posihmal delo in delavce vse neareče obvaroval! „Ako je Bog z nami, kdo bo zoper nas?“

Zašilski.

## Listek za raznoterosti.

### Koledar za naslednji teden.

Vinotok. — Oktober.

22. Nedelja XX po binkošti. Evangelij: „Jezus ozdravi kraljičevega sina, ki je jel umirati“. (Jan. 4.) — Sv. Kordula, devica, tovaršica sv. Uršule, sprič., se je morivcev Hunov zbala in se skrila, pa se je kmalo kesala in se prostovoljno jim v roke dala. — Sv. Just, deček sprič. (Gl. Danico predlansk. I. List 42.) — Sv. Marija Saloma, mati Cebedejevih sinov, Jakopa in Janeza apostelnov, je oskerbovala dišave za maziljenje Jezusovega mertvega Telesa.

23. Ponedeljek. Sv. Janez Kapistran, spozn. iz kapucinskega reda, je misijonaril po Beneškem, Kranjskem, Koroškem, Tirolskem, Avstrijskem, Pemschem, Poljskem in Ogerskem, pri Belem gradu je s molitvijo in navduševanjem premagal Turke. † 1456 v 71. letu svoje starosti. Njegove košice počivajo v Belaku. — Sv. Ignacij, cesarske rodovine, patrijarh v Carigradu, spoz.; siloviti Focij ga je bil pregnal s škofovskega sedeža, ter se je sam nanj usedel; tadaj se je greška cerkev jela ločiti od latinske rimske Cerkve. † l. 778.

24. Torek. Sv. Rafael, veliki angelj, je mladega Tobija na potu v Mèdijo spremljal, ga otél iz nevarnosti, da ga ni riba požrla, mu preskerbel pobožno

nevosto Saro, ga varoval, da ga ni umoril satan, kateri je bil umoril že sedem njenih ženinov, ga je zdravega domú pripeljal, in njegovega očeta, starega Tobija, slepote ozdravil. — Sv. *Areta*, sprič., župan v mestu Negrinu v Arabiji, in njegovi tovariši sprič. (Beri mično zgodbo v Danici lansk. l. List 43.)

25. **Sreda.** Sv. *Krizant* in njegova žena sv. *Darija* sprič. v Rimu. (Gl. Danico predlansk. l. List 43.) — Ss. *Krispin* in *Krispinijan*, brata, blagorodna Rimljana, apostolska možá, sta sv. vero na Francoskem oznanjevala, po noči pa sta čevlje delala, da sta se preživljala; bila sta ob glavo djana l. 287.

Danes je prvi krajec ob 8. uri 52. m. zjutra.

26. **Četertek.** Sv. *Evarist*, papež sprič., je vladal sv. Cerkev 9 lét, in je prejel mučeniško krono l. 109. — Ss. *Lucijan* in *Marcijan*, glasovita čaravca; neka keršanska devica je njune peklenske čararije in zvijače s samim znamenjem svetega križa uničila in ju k sveti veri pripeljala. Pod cesarjem Decijem sta bila sežgana l. 250.

27. **Petek.** Ss. *Vincencij*, *Sabina* in *Kristeta*, sprič. v Avili na Španjskem, so bili na tozo tako razpeti in nategnjeni, da so se jim vsi udje izmaknili; po tem so bile njih glave na kamne položene in s težkimi buticami razdrobljene. — Sv. *Elšaban*, kralj v Etiopiji na Afrikanskem, je bil od cesarja Justina prošen, naj kroti juda Dunaana, kralja v srečni Arabiji, kateri je kristjane hudó pestil in moril (beri Danico lansk. l. 24. vinetoka. List 43), kar je tudi zmérno storil; po tem pa se je bil kraljevanju odpovedal in se podal v Jeruzalem, kjer je v samostanu ostro živel, in v Gospodu mirno zaspal v 6. stoletji.

28. **Sabota.** Sv. *Simon* s priimkom „Kananejec“, in sv. *Juda* s priimkom „Tadej“, aposteljna, sta po mnogih deželah sv. evangelijsko oznanjevala, poslednjič pa sta na Perzijskem dosegla mučeniško krono. — Sv. *Gavriljuz*, škof v Afriki, je bil od arijanskih, divjih Vandalov preganjan, in je v Neapeljnu v Gospodu zaspal.

**Imenitni poroki.** Pri sv. Valentina v Javorski fari, nad Škofjo loko, je bila une dui zlata poroka. Stari oče Urban Dolencec, rojen 1803 na Stirniku, je bil v prvo poročen 8. maja 1826 z Mico Ažbetovo, rojeno v Krivem berdu 12. oktobra 1811. Ta dva tedaj je č. g. Javorski fajmošter v novo poročil. Znamenita pa je bila ta slovesnost zato, ker je bila sklenjena še z drugo poroko. Naj mlajši sin zlatoporočencev, Janez, rojen 1851, je bil namreč ob enem poročen s Polono Gartnerjevo z Jarčjega berda, staro 26 lét. Očetu in mlademu ženinu pa je to opravilo oskerbel in bolj slovesno napravil občno spoštovani sin, oziroma brat, Jože, in sicer iz hvaležnosti do Boga in iz ljubezni do svojih spoštovanih staršev in drazega brata. Da so bili stari in mladi ženini in svatje polni hvaležnosti do Boga v cerkvi in pri naslednjem ženitovanji, je tako očitno. Božja pomoč ostani pri vsi družini.

V Rimu je milgosp. Drag. Fr. Pruha, škof za Jaffo, v dan sv. Vavla, 28. septembra, posvetil kapelo v ondodnem češkem hospicu. Šel je bil nalaš zato v Rim in mudil se je ondi do 5. t. m. Kamen nad gostiščem ima napis: „Carolus Imp. IV Rex Bohemiae me fecit et H. Rorav Procurator Hospitalis praesentis et Nationis Bohemorum ruinosum refecit A. MCCCCLVII.“ Ta naprava se je bila s časoma za Čehe opustila, sedanji sv. Oče pa so jo zopet povzdignili za ta narod. Dunajski akademiški slikar Vojtěh Hinais je vse znotranje v kapeli prelepo naslikal s presninami. Na steni za

altarjem se vidi podoba Matere Božje, pred njo sv. Vavla s ss. Vojtěhom in Prokopom ob stranéh; tudi cesar Karol pred Marijo kleči. Prelepa je sostava, ljubeznjiv in nežen kolorit. Altar je ves iz marmorja in svetinje sv. Vavla v njem pokriva kamen iz katakomb. Tudi so notri svetinje od sv. Jan. Nepomuka in od sv. Vojtěha. Hospic je osnažen in zveksan z dvema novima nadstropjema; zadnja stran je iz temelja predelana in razširjena, ker cesar Ferdinand in Marija Ana sta v ta namen bližnjo hišo prikupila. Prelepo gostišče tedaj imajo zdaj Čehi v Rimu, ako pa ne pridejo svoj dan lepi laški liberalci, rekoč: to je naše!

**Baši-bozuki na Laškem.** Pod tem napisom piše „Unità“ iz „Gazz. di Napoli“ od 29. sept., da so laški briganti v Katanzari storili „strahovitost, ki onečesčuje vladu, ktera terpi, da je očitna varnost v takem stanu. Omenjeni tolovaji tedaj so nekega varha živine pri baronu Berlingieri-u vjeli blizo Sile, ga zvezali, zavreli vode v velikanskem kotlu (caccavo), v kakoršnem se sir kuha, so reveža trinoško v kotel spravili in ga pustili, da je konec storil v strašnih bolečinah“! Ali ni to popolnoma satansko, peklensko počenjanje? Že smo večkrat opomnili, da tam kjer se zatira vera in Cerkev, se ljudstvo v divjaštvo nazaj tira. Kaj neki bomo še slišali iz nesrečnega Laškega!?

V Genevi (Genfu) na Švicarskem se ima v kratkem napraviti shod v ta namen, da naj se nedelja posvečuje. Prišlo bode veliko zastopnikov mnogih železniških družb, trgovcev in obertnikov. Pričakovani so nekteri zastopniki iz Avstrije, Francije, Italije, Nemčije, Angleškega itd.

Z bojišča ni posebnega novega. Vedno mesarjenje in pobijanje že niso več novice. Rus in vstaši turških ponudb za 6 mesev ne sprejmejo, in sploh še misli, da bode vojska med Rusijo in Turčijo. V Srbijo prihaja neprenehoma vsaktera pomoč iz Rusije, pa tudi po nekaj od drugih narodov.

### Duhovske spremembe.

V Lavantinski škofiji: Preč. g. zlatomašnik Anton Galuf, dekan in nadžupnik v Vuzenici, je postal častni korar Lavantinski, in čast. g. Franc Polc provizor na Vranskem. — Umerla sta čč. gg.: Janez Stuler, župnik na Vranskem, in Andrej Gabron, zlatomašnik in deficient na Bizeljskem. R. i. p. — Vranska župnija je do 17. novembra t. l. razpisana.

### Dobrotni darovi.

Za pogorelce v Logatcu: Iz Mengša 30 gld. — Iz Leskovca po preč. gosp. dekanu E. Polaku 20 gld. — Po ravno tem iz Leskovca 6 gl. — Z Zalega Loga 3 gl. 43 kr.

Za ubegle Ercegovince in Bošnjake: Z Zalega loga 1 gld.

Za sv. Očeta: Iz Lipoglava 1 gl.

Za bulgarski misijon v Adrijanopolnu: Z Zalega Loga 1 gl.

Za afrikanski misijon: J. Lakner 1 gl.

Za sv. deželo: Iz Leskovca po preč. gosp. dekanu Polaku 27 gld. 80 kr. (za prod. 1 c. 39 f. pred.) — Z Zalega Loga 8 gl. 57 kr. — Po gosp. S. Žužek-u 4 gl. 25½ kr. — Po gosp. J. Ažman-u 4 gl.

Za sv. Detinstvo: Po g. G. Jakeljnu 3 gl.

Za družbo sv. Bonifacija: Iz Lipoglava 1 gl.

Za družbo sv. Leopolda: Iz Lipoglava 3 gl.